GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe l anu 10 fl., pe ½ 5 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXVIII.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 46. Brasiovu 8 Iuliu 26 Iunie **1875.**

Transilvani'a.

Brasiovu. (Resultatulu alegerei dietale). Alegerile au decursu luni in 5 Iuliu si au esitu deputatu senatorulu din Brasiovu Fried. Wächter cu 457 voturi in contra fostului locot. Baussnern dela Sibiiu, carui i s'au datu 269 voturi. Déra nu acestu resultatu in sensesi este vre-unu lucru mare in alegerile acestea, ci alte impregiorari merita atentiunea publicului. Din conscriptiunile verificate se scie, ca Brasiovulu cu suburbiele si cu villele sale avù pe anulu acesta 1621 de alegatori din tóte nationalitatile (vedi „Gaz." nr. 43.) Écca inse ca s'au implinitu ceea ce amu atinsu noi in nr. 44, ca-ci la urna au mersu numai 726 de alegatori. Dintre romani n'au mersu nici unulu, afara de unu singuru functionariu de statu. Din 238 de maghiari cu armeni au mersu 144, éra ceilalti -si vediura caresi de affacerea sa. Din 1026 de sasi au partecipatu numai 576, éra 450 au siedutu pe la casele loru, cá unii caroru le erá acru sufletulu de alegeri ungurenesci. In oppositiune, adeca antiguvernamentali, cari au datu voturile lui Baussnern, au fostu mai toti professorii si popii sasesci, advocati si alti multi barbati intelligenti, despre carii se scie, ca fusesera unionisti exaltati si multi maghiaroni; déra éta cumu ómenii au perdutu illusiunile fantastice mai vertosu dela 1872 incóce. Acestoru ómeni inse le mai lipsesce numai una: cá se ajunga la cunonsciuti'a despre jocului de-a mitti'a órba, ce se face cu ei la Pest'a in contra romaniloru. Se scia tóta sasimea, ca pre catu suntu ascultate cu placere denuntiarile si citite cu sete spurcatiunile cate se publica asupra romaniloru in diariale nemtiesci, tocma pe atata place si candu se afla romani, cari acusa pe sasi de cate tóte misiellii. Popórale nu ar' trebui se se pórte cá scolareli cei mucosi.

Unuia dintre professorii romanesci i se facù mare nedreptate, ca'i scornira cá si cumu elu ar' fi avutu placere a se scolá cu 200 de romani alegatori, cá se ajute pe Baussnern. Vorbe de claca. Las' ca noi toti cunóscemu fórte bine programele si proclamatiunile cele maghiaróne si antiromanesci publicate de Baussnern pana spre a. 1870; las' ca romanii nu au cu elu nici in clinu nici in maneca, déra apoi cu se se fia incercatu ori-cine, se mai pórte de nasu pe romanii de aici, precum li portara in a. 1871/2, ca dieu nu sciu cumu ar' fi esitu pe usia. Au disparutu tóte illusiunile, au remasu numai amaratiunea pe fundu.

— In districtulu Fagarasiului inca s'au consumatu alegerile dupa mari preparative. Prefectulu Boer a uitatu de a sa demnitate intru atata, in catu a ambiatu in persóna din satu in satu, ici cacilindu, colo amerintiandu, si unde mai inainte se laudá, ca dieu turculu nu scie romanesce, se-lu fiti auditu ce bine -ti vorbia. Doi subprefecti romani erá p'ací se sbóre din postulu loru, déca nu'i facea pe voia. Alti doi subprefecti cadiuti de mai inainte, totu romani, -lu ajutara din tóte poterile. Cu tóte aceste vreo trêba mare nu facura. In cerculu de susu alesera pe tatalu prefectului, care a cadiutu in Secuime, si trantira pe faimosulu Benedek, pe care astadata -lu parasira multi „boieri;" éra dincolo alesera pe inginerulu Kessi, unu slavacu renegatu, vechiu kossuthianu emigratu, apoi venitu in Romani'a si de acolo in tiér'a nóstra, omu bunu de gura, carele a sciutu se promitta prostiloru cate verdi si uscate. Déra se nu credi, ca ar' fi mersu la urna cine scie ce multime de alegatori cá altedati; au mersu cari au trebuitu se mérga de „Mussein," si au mersu multi boieranasi si fosti militari din cei mai saraatoci, precum suntu de ex. si in Tohanu, caroru li s'a platitu, Dumineu scie din ce cassa, diurna bunicica (1 fl. 30 cr.!) si transportulu pe carutie. Cu tóte aceste, de ex. din comun'a Zernesci de 640 familii au mersu numai cinci insi. Dintre preotii romanesci au mersu numai doi insi, pe cari inse vediendu'i poporulu, 'iau luatu in risu; pana si boierii calviniti din dilele lui Rákoczi si Apafy -si batea jocu de acei doi popi, asia catu se vediura siliti a se intórce acasa, fara a merge si ei la urna.

Déra se fia bine sciutu, ca alegatoriloru romani nu le-a disu nimeni, nici se mérga, nici se remana, ci ei de sinea loru au judecatu asia, ca se-si védia de lucru, „ca destulu 'iau insielatu." Numai la nisce preoti li s'a disu in gluma: Ea vedeti, ca ve pune Cocosiu-rosiu „la catastifulu draculuí," ca asia s'a laudatu. Si sciti ca glum'a prinse locu de n'ai mai crede.

Ca s'au desvoltatu mai preste totu in cercurile electorali potere armata, cá la Der'a, cá la Bal'a-de-Crisiu, se nu ve mirati, ca-ci acésta vine dela natur'a liberalismului ungurenilor, care se radima pe baionette, cá si pe ciomege. Secuii nu suntu „vlachi rebelli," si totusi uite colo, ca unu escadronu de calareti stete 5—6 dile sub arme in „honórea alegatoriloru dela St. Giorgiu," cu carabinele incarcate. Aici regimentulu nr. 2 intregu fù consignatu, si anume batalionulu 1 in „Marschbereitschaft," cu cate 60 de cartusie nóue si frumóse. Alelé ce mai placere, de a dragulu se tragi cu ele. Hurraaa libertate!

Totu in obiectulu acest'a mai publicamu:

Brasiovu, 7 Iuliu st. n. 1875.

Alegerile de deputati in Transilvani'a decurgu fora mare sgomotu. Nici-odata passivitatea Romaniloru nu s'a manifestatu asiá de espressu si nu s'a observatu asiá de strictu, cá acum la alegerile presente. In tóta intinderea Transilvaniei nu scimu se fi pasitu vre unu romanu nici celu pucinu cá candidatu de deputatu, si chiaru si poporulu alegatoriu in marea sa maioritate s'a tienutu departe de urn'a electorale. Corruptiunea cu bani si pressiunea officiale inca n'au potutu face cuceriri mari cá alta-data. Numai ómenii stricati séu slabi de angeru si mici de sufletu au datu ici si colè ascultare vociloru cortesiesci, séu au plecatu capulu in faci'a amenintariloru haiducesci, dicundu „ticalosi Mari'a ta!"

Aici la Brasiovu alegerea s'a seversitu luni in 5 Iuliu. Ambii fosti deputati in sessiunea trecuta, Trauschenfels din partea districtului si Wächter din partea orasiului, fura realesi. Celu de antaiu este alesu pre basea programului dela Mediasiu si cá atare are se servésca mai multu interesseloru specifice ale natiunii sasesci, decatu interesseloru maghiarismului nedumeritu. Celu din urma este alesu cá argatu alu oportunistiloru, cari tienu inca strinsu la devis'a vechia, ca cu prudinti'a si circumspecti'a sasésca voru castigá mai curendu grati'a ungurésca. Pentru acestu candidatu au votatu si alegatorii maghiari, pentru ca dinsulu, afara de acesa ca este guvernamentalu in forma si in fapta, mai este inca, cá fostu honvedu in anulu 1848, si mare aderinte alu ideei de statu unguresc, apriga operatoriu alu integritatii acestui statu si luptatoriu devotatu alu constitutionalismului maghiaru. In darea de seama si resp. in discursulu seu de recomendatiune d-lu Wächter nu uitá a intonâ cu tóta poterea convictiunii sale, ca Transilvani'a nice nu este de a se compará cu Croati'a, pentru ca dins'a a primitu neconditionatu unionea cu Ungari'a, si cu tóte ca suntu astadi multi, caror'a le pare reu, ca n'au formulatu atunci conditiunile de uniune, totusi din ceea ce s'a facutu nu se mai póte schimbá nice catu e negru sub unghia. Va se dica, acestu domnu afectéza a fi mai antaiu unguru, séu celu pucinu mare patriotu unguresc, si numai dupa aceea luptatoriu pentru interessele natiunii sale. Dér' acést'a se nu ne puna in mirare, ca-ci scimu din trecutu si din presinte, ca sasii totu-deaun'a au ambiatu si ambla inca cu duoi bani in trei pungi. Ceea ce ne face inse nóue bucuria este, ca nici la Brasiovu dóra nice unu sufletu romanu nu s'a apropiatu de urn'a electorale.

In districtulu Fagarasiului inca s'au seversitu alegerea deja in 1 Iuliu. In locului lui Máday si Teleky s'au alesu Boér Antal, tatalu prefectului din acelu districtu, si Kossi Sándor, duoi mamaluci de prim'a calitate. N'avemu intentiunea se vorbimu despre aceste creature de ómeni, ci voimu se constatamu numai faptulu, ca precandu alta-data alegatorii din acestu districtu mergeau cu miiele la urn'a electorale, cu acésta ocasiune abiá se observara cateva sutisióre. Si apoi sciutu este, ca déca undeva vre unu prefectu de districtu, cá organu alu statului, a abusatu de poterea sa officiale in modulu celu mai neertatu si mai punibilu, atunci acelu organu alu statului este prefectulu actualu alu districtului Fagarasiu; inse cu tóte aceste pressiunea officiale si abusurile de officiu ce -si le-a permisu dinsulu n'au aretatu mari resultate: dóue din trei parti ale alegatoriloru boieri nu s'au apropiatu de urn'a electorale.

La Alb'a-Iuli'a Romanii alegatori s'au portatu intr'unu modu demnu de tóta laud'a. Ei au formatu castre desebite in faci'a castreloru inimice, si au infruntatu cu demnitate in faci'a lumei tóte incercarile de carruptiune, de pressiune si intimidare. Déca passivitatea Romaniloru s'ar' fi observatu si esprimatu astfeliu numai in diece locuri ale Transilvaniei, atunci amu potè dice, ca lupt'a este dejá de diumetate castigata si ca ungurii au multu cuventu de a se teme de acésta passivitate, care se manifesta atatu de respicatu si promite a se sci folosí de momentulu binevenitu, ce va avé se i-lu aduca diu'a de mane.

Din partile annectate la Ungari'a, precum si din comitatele Ungariei si Banato n'amu aflatu inca nice ó scire despre resultatulu alegeriloru, unde au pusu candidatur'a si unii d'intre fostii deputati nationali in camer'a ungurésca.

In comitatulu Zarandului Moldovân Gergely, care a pusu candidatur'a contra candidatului romanu Dr. Hodosiu, se desvólta o mare agitatiune. Acestu renegatu de tagm'a nóua a implutu diurnalistic'a maghiara cu reporturi si telegrame de senzatiune, vorbindu acl de secur'a cadere a contrariului seu, acl plangundu-se de cerbici'a preotiloru si invetiatoriloru romani, cari suntu fanatismati pentru candi-

datulu nationalu Hodosiu. Resultatulu alegerii va da respunsulu celu mai elocentu la aceste sciri imprasciate de Moldovánu Gergely, care in reporturile sale ne face a crede, ca scenele sangeróse inca nu voru lipsi.

Intre ministeriulu ungurescu si celu nemtiescu din Vien'a s'au inceputu conferintiele relative la inchiarea unei nóue conventiuni vamali si comerciali cu Austri'a, precum si in privinti'a infiintiarei unei bance nationali ungaresci. Precandu ministrii ungaresci redica feliu de feliu de gravamine intru sprigninirea pretensiuniloru loru, pre atunci domnii din Vien'a observa o atitudine fórte cerbicósa. Din 24 Iuniu si pana astadi cestiunea acést'a n'a facutu nice unu progressu. Ungurii ceru, déra nemtii se facu a nu audí bine si promitu numai, ca voru esaminá valórea gravamineloru ungaresci si apoi voru vedé ce va fi de facutu. Unu memorandu alu ungariloru se astépta la Vien'a, si apoi cam pe adi se voru reincepe consultatiunile asupra acestoru cestiuni de controversa cerbicósa.

Dupa aprópe duoi ani de negotiatiuni, conventiunea comerciale intre guvernulu romanu si celu austro-maghiaru s'a incheiatu in fine la 22/10 Iuniu a. c. Acestu actu este de mare insemnetate nu numai din punctu de vedere comercialu si industriariu, ci si din punctu de vedere politicu. Despre insemnetatea lui politica amu vorbitu si vomu mai vorbi cu alta ocasiune, scum vomu se alingemu pucinu numai insemnetatea lui din punctu de vedere comercialu.

S'a stipulatu mentineresa, cu óre cari mici exceptiuni, a dreptului de inregistrarea marfuriloru ce se expórta din Romani'a in Austro-Ungari'a. Acel'asi dreptu nu si l'a conservatu statulu vecinu de catu in prea pucine casuri.

Transitulu séu trecerea marfuriloru printr'unu statu séu altulu, spre a ajunge la o alta destinatiune, s'a stipulatu a nu fi supusu la nici o taxa.

Unele din cele mai importante stipulatiuni suntu cele ce se reportéza la regularea tarifeloru si la intregulu sistemu vamalu admisu in acésta conventiune. Ele se coprindu in art. 9 din conventiune, in tabelele anexate si in actulu additionalu.

Sistemulu vamalu, adoptatu de partile contractante, se póte imparti in trei: 1. in producte de liberu schimbu; 2. in producte protegiate in favórea Romaniei prin tarifulu conventionalu si 3. in producte, cari voru platí drepturi specifice ce nu trecu preste 7% ad valorem.

Din prim'a classa, a productelor de liberu schimbu citamu urmatórele producte romane, cari au se intre in Austro-Ungari'a fara nici o plata de taxa:

Cerealele in genere, gogosi de metase, metasa bruta, inulu torsu, miere si stupi cu albine vii, nuci, rapitia, obiecte de lemne ordinarie, lana bruta, precum asemenea: seurile, lanele, pieile, petroliulu brutu, lemnele de focu si de constructiune si alte obiecte alu caroru liberu schimbu va fi stipulatu cu alte natiuni.

Din partea Romaniei asemenea se acórda liber'a intrare in Romani'a, fara plata de taxa, a mai multoru producte austro-ungare.

Astfelu suntu: cerealele in generalu, fain'a si farinósele alimentarie, petroleulu brutu si rafinatu, lemnele de constructiune, ferulu si otieliulu brutu, pieile brute si alte producte a caroru libera intrare in Romani'a este prescrisa chiaru prin art. 8 alu legei vamale romane.

Partea a dóu'a a sistemului vamalu, ce amu stipulatu, coprinde dispositiuni pentru protectiunea industriei rom.

Astfelu prin tabloulu B, s'au impusu cu taxe mai mari de protectiune mai multe produse austro-ungare, cari intra in Romani'a si cari se potu fabrica si acolo.

Asiá suntu: zacharulu rafinatu si brutu, siropulu si melas'a, berea in butelie si in butóie, spirtósele, ceara bruta si lucrata, luminarile de stearina, sapunurile, harthia ordinaria, postavurile ordinari, pieile tabacite.

Taxele cu cari se lovescu aceste producte la intrarea loru in Romani'a suntu fórte protectórie; ca-ci cele mai multe trecu peste 20% ad valorem. Industri'a romana va avé astfelu unu stimulentu fórte potericu spre a se desvoltá; si industrialii rom., incuragiati prin o reale protectiune la frontaria, voru pune o multu mai mare activitate in intreprinderile loru.

In camer'a Francieisau inceputu desbaterile asup'a legiloru constitutionali. Republicanii desvólta mare opositiune. Ei dicu, ca poterea ce se da in manile presiedintelui Mac-Mahon este analóga cu poterea unui rege, presiedintele Republicei devine rege in fapta, numai form'a si dreptulu de creditate i mai lipsescu. Generalulu du Temple fece grele atacuri chiaru asupra persónei presiedintelui Mac-Mahon, din care causa, dupa ce fù de repetite ori indrumatu la ordine, i se luá in fine cuventulu. Generalulu dise intre altele: „E vorb'a de a sci, ca sub ce feliu de conditiuni se constituescu poterile unui omu . . . Eu sum de parere, ca déca suveranulu la Sedanu a fostu demnu de o pedépsa, atunci generalulu a fostu demnu de o pedépsa si mai mare. Déca cineva are onórea de a comandá unu corpu de armata de 80,000 fetiori atunci este detoriu se remana acolo cu ei, séu dáca se intempla se fia ranitu si apoi transportatu de acolo, atunci se se intórca inapoi si se móra in mediulocilu soldatiloru sei."

In sudulu Franciei inca s'au versatu anulu acést'a ploi terribile. In Toulouse a fostu o inundatiune asiá de mare, incatu s'au innecatu mai bine de 215 ómeni.

In parlamentulu Angliei inca se petrecu ceva momentosu. Mai multi deputati fecera propunerea cá guvernulu Angliei se invite amicabilu pre guvernulu Turcescu, cá se respecteze drepturile statuloru de sub suzeranitatea turcésca, ca-ci prin atitudinea ce observa facia de aceste staturi, cari de altmintrelea suntu libere, póte usioru provocá o complicatiune seriósa si astfelu póte pune la ordinea dilei resólverea cestiunii orientali. Pre basea §-lui 9 alu tractatului de Parisu Anglí'a este indreptatita a interveni, apoi afara de acést'a dins'a mai are in Turci'a mare interesse, ca-ci cele mai multe imprumuturi ale statului turcescu suntu contrase din piatiele Angliei. — Din acestu incidentu lumea vré se deduca, ca intre Russi'a si Angli'a esistu intielegeri si in privinti'a cestiunii orientali.

Pana unde merge malití'a maghiara.

De vr'o cativa ani incóce apare la Clusiu o foia politica maghiara, care din candu in candu se ocupa si cu cestiuni literarie, mai cu seama candu afla cate o carte romanésca, asupra careia vrè se atraga atentiunea ministriului de instructiune publica, cá se o proscrida si scóta din scóiele, unde servesce cá manualu de instructiune. Acésta foia, ce pórta titlulu „Kelet" (Orientulu), nu de multu afectá multa bunavointia catra poporulu romanu, inse dela nóu'a decretare a passivitatii incóce vóme focu si putiós'a chiaru si asupr'a numelui de „romanu." Ce e dreptu, unu organu de o asemene talia nice n'ar meritá cá se ne ocupamu de esercitiele si maculaturele sale, fia ele de ori si ce natura ar fi, inse scopulu nostru este, a demascá malití'a ungurului, éra nu a infruntá imbecilitatea lui.

Sub titlulu „Limb'a romana in scólele nóstre medie" numitulu diariu publicá dilele trecute unu articlu plinu de malitia, denunciarii si calumnie. Unu scurtu estrassu din acésta maculatura tendentiósa, va fi de ajunsu, cá se vedemu, pana la ce mistificatiuni se demite si la ce injurie recurge aroganti'a si malití'a ungurului defaimatoriu.

„Erá odata unu poporu — asiá incepe numit'a foia pamfletulu seu — care se numiá poporu valachu si care locuiá in Transilvani'a dimpreuna cu poporulu ungurescu, impartiendu intre sine sórtea in bine si in reu. In anulu 1848 nobilimea maghiara si romana a renunciatu la vechiele sale drepturi si a redicatu si pre acestu poporu din starea sclaviei la starea cetatiénului liberu si egalu indreptatitu. De-odata inse acestu poporu valachu dispare de pre faci'a pamentului si in loculiu lui se redica unu altu poporu nou, asiá numitu „poporu romanu" Cum s'a intemplatu acésta metamorfosare nu se scie bine; destulu atat'a, ca neamtiulu absolutisticu, care avea interessu de a crea aici unu elementu, intru apasarea elementului maghiaru, a schimbatu indata numirea de „walach" cu numirea de „romanu" precum a facutu si cu banii de pre tempulu revolutiunii, pre cari i-a scosu din comerciu introducundu in loculiu loru banii nemtiesci.

Se bage de seama romanii. cá se n'o patiésca cu numele de valachu, cum au patit'o banii din tempulu revolutiunii, cari astadi numai in cabinetele numismatice mai au valóre.

Vorbindu despre limba, scriitoriulu articlului observa, ca limb'a romana se propune numai in scólele romane confessionali. Afara de aceste se mai propune si in unele scóle maghiare séu nemtiesci, inse ea este obligatória numai facia de junimea de nascere romana. De altmintrelea limb'a valacha, ce se vorbiá inainte de 1848, mai traiesce inca si astadi si se folosesce de limba diplomatica in Ardealu. Strainii nu o invétia in scola si cu tóte aceste toti o vorbescu, precandu limb'a nóua romana prea pucini o intielegu. Sasulu, ungurulu, armeanulu, judanulu si alte elemente straine, ce s'au asiediatu aici, déca nu se potu intielege intre sine in alta limba, o dau indata pre romanesce si se intielegu apoi fórte bine. — Aici scriitoriulu, vrendu nevrendu, a recunoscutu unu adeveru fapticu, pre care inse n'a intrelasatu a-lu orná nu maliti'a sa, apelandu la Roessler si Miklosich, cá la nisce auctoritati de inalta eruditiune.

In fine literatulu ungaru trece la literatur'a romana si la modulu ei de propunere in scóle si dice, ca desi romanii propunu literatur'a loru dupa manuale scrise, ceea ce n'ar trebui se fia ertatu, totusi dinsulu i-a succesu a descoperi misteriele instructiunii dupa scrisóre. Professorulu romanu dela preparandi'a de statu din Clusiu datéza periodulu alu duoilea alu literaturei romane dela an. 105, prin urmare periodulu primu trebue se incepa cu anulu fundarii Romei. Professorulu precum sie istoriografulu romanu, nu invétia pre eleri de a dreptulu, cá se se faca tradatori de patria si se comita crim'a de lesa-maiestate, ci le spune cu cuvinte invelite: Éta iubitii mei, acestu pamentu unde astadi domnescu ungurii, a fostu odata proprietatea stramosiloru vostri, a Romaniloru si Daciloru; atunci stramosii vostri aveau o literatura bogata si unu trecutu stralucitu; pre atunci flagelulu lui Atil'a nu se ivise inca, si órdele lui Arpadu pasceau inca pre campiele Asiei. — Prin urmare nu este mirare, déca sub influinti'a unoru asemeni doctrine crescu nisce generatiuni, cari se inchina pronunciamentului dela Blasiu si considera pre unguri de usurpatori si navalitori. Deci, ministriulu de instructiune publica este respunsabilu, elu trebue se puna capetu acestoru doctrine periculóse pentru statu.

Cu acést'a eruditulu scriitoriu finesce pamfletiulu seu, din care vedemu, ca pre langa malitia este lemuritu espresa si tendinti'a de denunciare. Din intemplare statu la universitate, catu si la institutulu preparandialu din Clusiu este numitu cate unu professoru romanu pentru propunerea limbei si a literaturei romane. Precum se vede inse, din economia financiara ungurii ar' dori se casseze aceste catedre si pentru acesa recurgu la totu soiulu de denunciari. Precandu „M. Polg." denunciá pre Dr. G. Silasi de mare daco-romanu si scriitoriu de articli passivistici in „Gazeta," pre atunci „Kelet" se ocupa de d-lu Victoru Russu, professoru la preparandi'a de statu din Clusiu, aretandu-lu cu

degetulu, că pre unulu ce ar' indémna pre elevi la tradare de patria. Audi colo? — Pre acésta cale de denunciare patri'a maghiara nu se va mai pune in petióre. Ori se voru cassá catedrele de limba romana dela institutele din Clusiu ori nu, financiele statutului totu disolate voru remané si apoi catastrof'a finale inca nu va lipsi, éra poporulu roman totu poporu romanu va remané, precum s'a numitu elu totu-de-un'a in limb'a sa, apoi nunumésca-lu ungurii oláh si nemtii wallach séu cum li va placé, ca-ci legatu nu se mai da.

Dreptulu de carciumaritu de trei luni, si scólele confessionali.

Scimu cu totii, si nu una data s'a amintitu si prin diariale romane, ca dreptulu carciumaritului din cele trei luni de tómna este unu mediulocu potenticu si sigura spre a ajutorá prosperarea scóleloru confessionali si chiaru a le si sustiené.

Asemene scimu, ca mai tóte comunele au oferitu acestu dreptu pentru beserice si scóle, dér' — durere, de diece-ori durere! — Chiaru asia scimu, ca la fórte pucine comune — de si curatu romane — li s'a ertatu se-si folosésca acelu dreptu — ad. venitulu — pentru scóle si beserice.

Si cine e culpabilu pentru acestu abusu? — In prim'a linea deregatoriile politice, in a dóu'a, noi insine. Deregatoriile, pentru-ca in contra legei au silitu pe comune, tá se intrebuintiédie venitulu de pe cele trei luni spre acoperirea spesseloru comunali; ér' noi, pentru-ca nu am amblatu pe calea cea adevarata, spre a ne asigurá acestu dreptu, si a experá, cá se-lu folosimu dupa placu si trebuintia.

Cei mai multi sustienu, ca dreptulu carciumaritului de trei luni ar' fi dreptu comunale, cá atare inalienabilu si nu se póte intrebuintiá decatu spre scopuri pure comunali.

Asta inse nu e adeveratu. Acelu dreptu, nu e dreptu comunale, ci e dreptu privatu alu fia-carui fostu iobagiu din comuna.

In „puncta regulativa" din a. 1769 ale imp. Maria-Theresi'a, si anume in p. 8 se dice apriatu: „In cele trei luni de tómna (incependu din 30 Septembre pene in 31 Decembre) domnii de pamentu — földesurak — singuru in acele comune potu se-si exerceze dreptulu de carciumaritu, in cari au ospataria acomodata spre primirea óspetiloru. Exercerea acestui dreptu se sustiene eschivivu pentru iobagi." Asia „pentru iobagi," si acestu cuventu „iobagi" nu se póte mistificá cu comun'a, in comuna locuescu multi, fórte multi, cari n'au fostu iobagi; in alte comune maioritatea locuitoriloru se compune din ciocoi, nemesiuti, venetici, judani etc. si singuru una minoritate o facu „fostii iobagi."

Acestu dreptu de trei luni -lu sustiene eschivivu pentru „iobagi" si unu articlu de lege din a. 1847 adusu de catra „ciocoii ardeleni" in diet'a din Clusiu, dér' acestu articlu nu e sanctionatu si publicatu, destulu atata, ca chiaru ciocoii au recunoscutu acestu dreptu alu iobagiloru, si nici ca-lu póte cineva negá astadi. Vre-o lege positiva posteriória, care se abróge acestu dreptu séu se-lu reguleze in alta forma, nu existe, ergo e invederatu cá lumin'a sórelui, ca acestu dreptu e singuru unu dreptu privatu alu fia-carui fostu iobagiu, si nu e dreptu comunale. Fia-care privatu -si póte folosí dreptulu seu dupa placu si dupa trebuintia, si nimenea nu-lu póte silí, ca asiá si asiá se si-lu folosésca; cine restringe pe fostii iobagi in execerea acestui dreptu, e unu rapitoriu, furu si hotiu, intocma cá „hotii de drumuri."

Fostii d-ni pamentesci in fia-care comuna au dreptu de carciumaritu in 9 lune, venitulu -lu baga in bursunarele loru, unii au dreptu si in cele trei luni, si venitulu -lu baga in pung'a loru, nu-lu impartiescu cu nimenea. Cu ce dreptu, dupa care lege séu patenta póte cineva silí pe fostii iobagi, cá se-si imparta venitulu loru cu fostii d-ni pamentesci, cu venetici, judani etc.? Luandu-se inse dreptulu de trei luni cá dreptu comunale, si supportandu-se din venitulu acelui a spessele comunali, nu se face alta, decatu ca dreptulu fostiloru iobagi se rapesce dela ei, si se impartiesce cu venetici, judani etc.

E dér' incontestabilu, ca acestu dreptu dupa lege si dreptate se póte folosí singuru de catra fostii iobagi.

E bine, va dice deregatoriulu politicu, dér' legile politiane nu suferu intr'o comuna 50—100 carciume! Fereasca Ddieu, nici eu voescu a multiplicá carciumele; dér' deregatoriulu politicu singuru atata póte dispune facia cu dreptulu carciumaritului din cele trei lune, in catu restringe numerulu carciumeloru, lasandu celu multu cate una carciuma dupa cate 25 case, — cum -si voru folosí apoi fostii iobagi dreptulu loru, acesa e tréb'a loru, si nu a dlui „szolgabirou," vélia d. „szolgabirou" se nu se intample excesse s. a. l. apoi duca-se se se culce.

Ce e dér' de facutu?

Domniloru preoti, respective pré stimata intelligintia romana! adressandu-me catra d-vóstra, nu cumva se subsumeti, ca vreu a ve dascalí, a ve dá — nechiamatu — invetiaturi, pe cari si d-vóstra le sciti, nu, nu voiescu a-mi arrogá nimicu, cu atatu mai pucinu a detrage dela cineva catu e negru sub unghia, voiescu singuru atata, cá se-mi depunu ideile mele pe charthia, si doresecu din tóta anim'a, din totu sufletulu meu, cá se ajutamu cu totii prosperarea besericeloru si a scóleloru nóstre confessionali-nationale.

Ce e dér' de facutu?

Fia-care preotu, docente, inteligínte ou anima de romanu se luminedie pe fia-care dintre fostii iobagi despre acestu dreptu, se induplece pe fia-care, unulu cate unulu, cá — de vreme ce de dreptulu lui se face abusu, se impartiesce cu aceia, dela cari elu nu capata altu ceva, decatu batjocura si inpilaturi — dicu se-lu induplece, cá prie scrisóre formala se-si cededie acestu dreptu pentru scóla ori beserica, (dicu scóla ori beserica, pentru-ca beseric'a nóstra e nedespartita de scóla), in fia-care comuna se póte face singuru una „carte de cessiune" — littere cessionali, — in care se se dica apriatu; „noi fostii iobagi" ... si se-o subscria fia-carele. Si romanulu va ascultá, pentru-ca romanulu e bunu, romanulu e — ca pietate — romanulu -si iubesce beseric'a, iubesce scól'a, cunósce pre ai sei si urméza sfaturiloru loru.

Comitetulu scolasticu apoi, ori celu beserricescu basatu pe cessiune, voru exarendá acestu dreptu, si venitulu -lu voru intórce esclusivu pentru scóla ori beserica; si ast'a nu e „korteskedés" nici „bujogalás" in contra statului maghiaru, pentru asta affacere pe nimenea nu voru duce la „temnití'a din Osiorheiu," nici la cea din „Vátiu." — Si nu credu, ca se va affá deregatoriu politicu, care se cutedie a mai silí pe „fostii iobagi," cá se -si dé dreptulu loru la comuna, se -si imparta venitulu cu nemesiutii, judanii s. a. l.

Si decumva totusi s'ar' affá vre unulu, acela trebue inactionatu numai decatu pe calea legii, cá unu rapitoriu de atere privata, si nu avemu de a mai face recurse la comitatu nici la ministriulu de interne, ca-ce acesti'a n'au de a judecá despre „alu meu si alu teu," ci singuru de a sustiené bun'a ordine.

Un'a se nu uitamu. In acele comune, unde fostii iobagi nu-su toti romani, pentru fostii iobagi de alta nationalitate dupa numerulu mosiiloru — sessiuniloru urbariali — se se escinda dreptulu ce le compete si se li se dé vóie a si-lu folosí dupa placu, se-lu dé pentru scól'a loru s. a. l., de ex. Intr'o comuna se affa 60 fosti iobagi, dintre cari 40 suntu romani, 20 maghiari, venitulu pe 2 luni e alu romaniloru, pe 1 luna alu maghiariloru, ad. $^2/_3$ parti ale romaniloru si $^1/_3$ parte a maghiariloru. Tacu si nu vorbescu despre acele comune romane, unde suntu dóue confessiuni, sum incredintiatu, ca acei romani, de si de dóue confessiuni, -si voru precepe detorintí'a loru facia cu scól'a, voru cercetá fia-care beseric'a s'a confessionala, dér' pruncii si-i voru tramite la un'a scóla, acesa scóla va fi scóla nationala confessionala, si se va numí „dupa confessiunea maioritatei" gr. cath. ori gr. orientala, dér' „totu romana," romanulu astadi nu se mai teme de eresuri religionari, cu atatu mai tare inse grigiesce, cá „se nu i se rapésca limb'a."

Astfeliu cugetu eu d-loru, ca vomu poté infiintiá si sustiené scoli nationali-confessionali *).

Romanulu calatoriu pe Muresiu m. p.

*) Celelalte gazete romane — carora li convine — binevoiésca a da locu acestui articlu.

Gherl'a, 19 Iuniu 1875. —

Alu treilea reportu generale alu societatii literarie-besericesci „Alexi-Sincaiane," cu privire la activitatea si administrarea ei dela alu doile reportu generale, publicatu in 29 Maiu 1873 pana in presente: 19 Iuniu 1875. —

Déca vomu face o revista scurta preste istori'a contemporana a populiloru — ne vomu convinge, ca astadi abia s'ar' mai poté affá vre-una gente si natiune pre intensulu rotogolu alu pamentului, la a carei'a vétra se nu fia strabatutu radiale incalditórie si vivificatórie de cultura si civilisatiune. —

Geniulu potente de perfectionare si progressu astadi captiréza tóte spiritele din lumea larga; orce potere derapinatória si brutalisatória astadi nu i-se mai póte opune: — elu rése superioru si victoriosu. —

Singuratecele natiuni si popóre astadi, mai multu cá ori-candu, tientesca la emancipar'ea de sub jugulu intunerecului si alu obscurantismului, si tendu catra lumin'a adeverata a culturei. —

Astadi principiale de „Libertate, egalitate si fratietate" se arata in celu mai eclatantu modu, ca suntu sanctionate de insasi legea naturei; numai prin acestea -si póte unu poporu capatá independenti'a sa; ér' prin acésta adeverat'a propasire in totu, ce e nobilu, frumosu si maretiu. —

Natiunea romana, dupa ce s'a subtrasu de sub sarcin'a povarósa, sub carea gemea, dupa-ce s'a smulsu de sub imbrancirea si sclavagiulu desastrosu, in care orbecá, — 'si-a redicatu si ea, ajutata fiendu de spiritulu salutariu alu vécului alu XIX, stendartulu tricoloru, ce pre de-oparte pórta inscriptiunea: „Libertate, egalitate, fratietate," ér' pre de alt'a: „Scientia, cultura progressu."

Surcelii traianidi se uita cu mandria la acésta flamura si inspirandu-se de aspectulu ei maretiu voiescu a da dovedi la lume, ca suntu fii necorupti si adeverati ai Urbei eterne si neperitórie; ei, ce suntu speranti'a venitoriului natiunei si mladitiele, ce au se formeze corón'a maretia a arborelui nationalu, — facu pasi grabnici catra civilisatiune, grupanduse pre totu locului in associari, ce suntu midiuloculu celu mai eficace pentru de a-si insusi si versá in anima adeverat'a cultivare si nobilitare. —

Asemenea si junimea theologica dela seminariulu dom. din Gherl'a, insufletiendu-se de echoulu versuriui „inaintare," ce resuna cu o potere electrica din polu in polu, insetosiendu de a-si latí periferi'a si ambitulu cunoscintieloru sale spirituali, cá asiá se póta fi, dupa dis'a Mant., cu adeveratu: „lumin'a lumei si sarea pamentului." cugetandu seriosu mai departe, ca are a luptá in solidaritate si armonia pentru interessele besericei si ale natiunei, ale caroru cause suntu pre catu de grave pre atatu de sante, — s'a legatu mai potericu intre sene prin formarea unei societati literarie-besericesci inca la anulu 1869, carea sub auspiciale eternatiloru mari barbati rom. Sincai si Alexi inflorésce si prosperédia din di in di mai multu. —

Unu documentu despre acésta e si acestu, acum alu treile, reportu generale, ce -lu publicamu. —

I. Membrii ordenari si acestei societati au tienutu in decursulu acestoru doi ani 38 de siedintie. dintre cari 33 au fostu ordinarie si 5 extraordinarie. —

Activitatea membriloru, desvoltata in decursulu acestoru siedintie afara de dechiamatiuni alese din cei mai renumiti poeti nationali si dechiamate de catra membrii ordinari ai societatiei, — se cuprende in urmatóriele elaborate, dintre cari cele mai multe s'au descrisu si in organulu societatiei „Stéu'a Marei."

a) dissertatiuni besericesci, istorice, nationali, politice, limbistice, schitie scurte si alte opuri originali:

„Superbi'a" de S. Onighi; „Poterea scientiei"; „Unde e fericirea"; „Dóue doruri" (schitia); „Ceva din viati'a poporului"; „Etichet'a"; „Lexiconu de conversatiune dupa mod'a vechia si nóua"; „Refugiulu"; „Venitoriulu" (schitia); „Scienti'a si fericirea"; „3/15 Maiu" (disser. in sied. extraord. din 3/15 Maiu a. c.) de Ioanu Popiliu. „Cuventu de deschidere la sied. a IV-a ord. din 1874". „Romani din 4 unghiuri" (discursu cetitu in sied. 3/15 Maiu 1874) de Ioanu Dorosiu; „Operatiunile strategice ale prefectului erou Avramu Iancu in lupt'a pentru libertate din 1848"; „Europ'a in faci'a deslegarei cestiunei orientali" de Mich. Popu; „Prin ce póte deveni natiunea nóstra

gloriósa", „O privire fugitiva asupra secolului modernu si asupra meritului si demeritului acestui'a in genere si in specie relate la natiunea nóstra rom.": „ privire fugitiva asupra faseloru, prin cari trecuse natiunea nóstra romana din regatulu de sub corón'a lui Stefanu dela colonisarea ei pana la an. 1848": „Amali'a" (nov. orig.) de Ioanu Marchesiu; „Scienti'a: puterea si necessitatea ei" de Ioanu Bulbucu.

„Discursu tienutu 3/15 Maiu 1874" de Dr. V. Lucaciu; „Tricolorulu rom." de Teodoru Margineanu; „Cum au fostu conditiunile si promissiunile v. asiedieméntu"; „Cuventu funebralu pentru celebrarea parastasului lui Andreiu candva Muresianu"; „Lips'a si puterea educatiunei cu privire la poporulu nostru" de Auxentiu Murerianu; „Discursu cu ocasiunea ocuparei scaunului presidialu": Discursu cu ocasiunea deschiderei sieintiei estraordinarie din 3/15 Maiu a. c." de Ioanu Cupcea; „Mesurarea tempului" de Aug. Nertiariu; „Predica pentru Domin. a XXXIII dupa Rosalii" de Clemente Popu; „Ide'a fericirei" de Pompeiu Muresianu"; „Cuventu funebralu la immormentarea fericitului confrate si amicu Vasiliu Ortianu"; „Pretiulu limbei nationale" (disert. in sied. din 3/15 Maiu a. c.); „Spini si rose" (naratiune morale); „Predica pentru Domenic'a I dupa Botezu" de Silviu Sohorc'a; „Cum trebue se declamamu" (schitia retorica); „Ceremonii de immormentare" de Andreiu Centea. —

(Va urmá.)

Clusiu, 1 Iuliu 1875.

In dilele de la 27, 28 si 29 Iuniu s'a tienutu aici serbarea santirii steagului reuniunii tragutoriloru la semnu, la care au participatu multi membrii si ospeti tragutori la semnu della Sabiiu, Zelau, Satmariu Oresti'a.

Delegatiunea de diece membri a reuniunii de dare la semnu din Bucuresci cu frumos'a loru flamura a sositu cu trenulu de demenetia in 27 Iuniu. De si tempulu a fostu cam nefavoritoriu, totusi la gara i acceptá unu frumosu numeru de cupidi. Vice-capitanulu orasiului bineventá pre ospetii bucuresceni cu o scurta alocutiune in limb'a maghiara. Bucurescenii nepricependu discursulu au respunsu cu indatenatele imbracisiari si sarutari colegiale.

In dilele urmatorie au sositu apoi cei-lalti ospeti si s'au inceputu petrecerile si banchetarile, la cari au napaditu potopulu de toaste, potrivite si nepotrivite. Romanii ospeti fura primiti cu multa afectiune, inse nu chiaru cu acea deosebita distinctiune, cu care fura onorati in Bucuresci tragutorii la semnu din Clusiu.

Mai pre largu nu potu scrie, pentru cá nu me sentiu in fericit'a pusetiune d'a o poté face; me vediu silitu a me restringe la unele observări generale.

Nu potu affirmá, cá ospetii sasi s'ar fi bucuratu d'asemene primire caldurósa. Romanimea d'aici se pare, cá nu s'a sentitu prea indemnata a sari din piele de bucuraria si mangaiare la scenele din dilele amentite. Numai vre-o doi, trei ar fi avutu mare placere a pune vre-o péna de cocosiu spre infrumsetiarea festivitatii. Causele acestoru fenomene pucinu imbucuratórie nu le mai insiru; suntu cunoscute. E greu a ride cu lantiulu de gutu.

Diuariele maghiare d'aici inca grabira a felicitá ospetii, mai alesu pre bucuresceni. Astfelu „Kelet" in esaltatiunea sa scrise intre altele: „felicitati se fiti veniture bucurescene . . .!" (bucuresti jövevények.)

„Magyar Polgar" se puse si scrise in foisiór'a sa biografi'a Dlui Dr. Fal'a, si spuse cá acesta e unguru nascutu din Ungari'a, s'a bucuratu fórte vediendu-se intre fratii sei d'aici, si cá Romani'a a honoratu unu barbatu harnicu. Si cáte alte multe d'aceste.

Unii dintre ospetii bucuresceni s'au reintorsu in Romani'a, altii au mai remasu se resufle si apoi sé se duca la bäile din Mehadi'a.

Nu potu da nitárii amar'a esperintia, cá fratii maghiari, dimpreuna cu energiosulu v. capitanu clusianu calca dupa placu in petiore legile si ordinatiunile guverauului si se paru a si bate joculu de rigórea si severitatea ministrului.

Facia de romanii de dincóce ordinatiunile se esecuta cu nespusa promptetia stricta; tricolorulu romanu nu-i ertatu sé se vedia nicairi. La maialulu sodaliloru un'a dintre urechielnitiele politiei calari d'aici, sári in peptulu unui sodalu romanu, cá se-i sfertice cele trei frundiutie tricolore de pre peptu si numai mintea sanetosa a sodalului facú de urechielniti'a scapá nepurecata si se incungiurá ori ce scandalu, la care provocatiune inadinsu n'a lipsitu. Acésti'a sa intemplatu publice, diu'a in strad'a Monasturului, tocmai candu sodalii mergeau in ordinea cea mai frumosa la padure.

Déra ce se vedi! La festivitatea tragutoriloru la semnu pre flamur'a bucurescenilor, portata publice, falfaiá maudru tricolorulu nationalu romanu publice, falfaiá maudru tricolorulu nationalu romanu In sal'a tragutoriloru fluturau maestosu duoe flamure romane nationale. Si nime, neci chiaru energiosulu v.-capitanu nu si-aduse aminte de ordinatiunea ministeriala, care dice apriatu, cá ori candu, ori unde si la ori ce intemplare in Ungari'a numai tricolorulu maghiaru este ertatu a se portá seau a se scote la vederea omeniloru.

Cam se chiama astfelu de lucruri! Sennyei a datu de multu nimeritulu respunsu la acésta intrebare.

Inca un'a. In articlulu cu care „Kelet" saluta ospetii sositi dice intre altele: vremu se aretaum, se dovedimu fratiloru bucurescenі, cá noi (maghiarii) nu ne portamu cu ura, dera neci cu recéla facia de celelalte natiunalitati. . .'

Si numai cu duoe dile mai inainte intrerupse cu insultatiunile ásupr'a Romaniloru. Ba chiaru in acelu numeru in tractatulu demnu de autoritlu seu „despre secui" (a székely-kröl) insultele si calumniele sunt gramada a supra Romaniloru.

Judece on. publicu cetitoriu, judece numai elu, cá ci la unii aici nu li place déca-mi dau si eu parerea.

Ospetii bucuresceni au datu 1000, una mila franci pre seam'a institutului feteloru orfane d'aici.!

Minunatu respunsu la portarile si manierile maghiariloru facia de institutiunile nóstre.

Asta-di voru fi alegerile distali in ambele cercuri electorale ale acestui comitatu. In 3 Iuliu se voru tiené alegerile in orasiu. Romanii pretotindenea voru observá conclusele conferintiei nationale din Sabiiu. In acestu comit. si orasiu guvernamentiliai sunta invingutori. De se voru intemplá batai, voiu reportá.

— Caldur'a este fórte mare. Ploi'a neincungiuratu necesaria se ascépta in totu momentulu. Secet'a urca pretiurile cerealeloru in piatia.

Corespondintele.

Multiamita publica!

Comitetulu Reuniunei femeiloru romane din Brasiovu -si implinesce o placuta datorintia, candu vine pe calea acestui stimatu diurnalu, a esprime Onorabilului Domnu Cyprianu Golembiovschi vel Porumbescu in Bucovin'a cea mai caldurósa multiamita pentruca a binevoitu, se daru ésca in folosulu acestei Reuniuni 10 esemplarie din pies'a musicala „O dorintia" compusa si edata de D-sa.

Mai nou.

Motii din comitatulu Zarandului, audiendu despre metechnele maghiare, pentru a poté veri pre cucuveic'a, adeca pre Moldovánu Gergely, in diet'a din Budapest'a, si-au pusu frundia verde de stejeriu pre pelarie si condusi de betrani de ai lui Iancu, se dusera cantandu „Romanu verde cá stejeriulu," crescundu numerulu din ce in ce mai mare, si salutara intre hurra! pre candidatulu nationalu din cerculu Bradului, pre d lu Dr. Hodosiu. Tóte pregatirile dusmane amutira si Hodosiu trebue se fia deputatu, deórace Romanii munteni nu-si schimba caracterulu nationalu dupa tóta sufiarea si bóres, ce o facu sferlógele de maghiari si maghiaroni. — Borles, candidatulu nationalu in cerculu Halmagului, inca va fi alesu, ca-ci contracandidatii unguresci ciulira urechile si o tulira la sanetós'a, pre langa tóte cortesirile si brachiele.

DEPUNERI
de capitale spre fruptificare

se primescu la institutulu subsemnatu:

a) pre langa anunciarea radicarii in sensulu statuteloru cu 6% interesse;

b) sub conditiune, de a se anunciá institutului radicarea depunerii la trei luni inainte, cu 6%% interesse;

c) sub conditiune, de a se anunciá institutului radicarea depunerii la siese luni inainte cu 7% interesse.

Cu privire la conditiunile b) si c) deponentiulu are a se dechiará in diu'a depunerii, ca-ci altcumu inlocarea se va privi cá urmata sub conditiunea a).

Interessele incepu cu diu'a, care urméza dupa diu'a depunerii, si incéta cu diu'a premergatória dilei, in care se radica depunerea cu acelu adausu inse, ca numai dela acele capitale se dau interesse, cari stau depuse la institutu celu pucinu 15 dile.

Depunerile prin posta pre langa comunicarea adressei deponentelui, se resolvu totu-deaun'a in diu'a primirei. Asemene se potu efeptuí prin posta anunciari si radicari de capitale.

Sibiiu, 17 Iuniu 1875.

„ALBIN'A"
Institutu de creditu si de economii
in Sibiiu.

2—4

Anunciu.

Subscrisulu si-a deschisu cancelari'a advocatiale in Reginu, si se recomenda increderei on. publicu, luandu asupra-si orice cause tienutória de sfer'a advocatiale, pr: cause civile, criminale, urbariale, politico-administrative, divortiale si esoperari de imprumute. 2—3

Reginulu-sasescu in 1 Iuliu 1875.

Patriciu Parteniu Barbu,
advocatu.

Cursurile

la bursa in 7 Iuliu 1875 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 23½	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 „ 88½	„ „
Augsburg	—	—	100 „ 25	„ „
Londonu	—	—	111 „ 35	„ „
Imprumutulu nationalu		—	72 „ 90	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			70 „ 85	„ „
Obligatiunile rurale ungare			81 „ 50	„ „
„ „ temesiane			79 „ 75	„ „
„ „ transilvane			80 „ 25	„ „
„ „ croato-slav.			82 „ 25	„ „
Actiunile bancei	—	—	937 „ —	„ „
„ creditului	—	—	218 „ 50	„ „

Invitamu la continuarea prenumeratiunei pe acestu diuariu, cu conditiunile din fruntariu. Dorimu, cá prin caldurós'a imbraciosiare se potemu satisface conditiunilor din fruntariu, ca tempulu ne impinge. Cei restanti se binevoiésca a se achita. —

Acumu, candu ne redemu tranzitu la parete (nu la pamentu) pe terrenulu politicu si nationale; candu de alta parte autonomi'a bisericeloru romanesci se afla pre calea regenerationei, a reorganisatiunei si desvoltarei de viétia nóua, conformu cerintieloru tempului, „Gazet'a" cu inceputulu semestrului alu II-lea va continuá unu ciclu de articlii din sfer'a istorico-juridica a bisericei orientale, precum nu a mai facutu de candu existe ea. Lectorii mei departe vedietori voru sci apretiá tendentiele nóstre, indata ce voru fi reflectatu la periculele care ne inpresóra.

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.